

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор Інституту агроекології і
природокористування
Національної академії аграрних
наук України
академік НААН

О.І.Фурдичко

2020 р.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
Інституту агроекології і природокористування
Національної академії аграрних наук України
на 2021–2025 рр.

Київ – 2020

Стратегія розвитку Інституту агроекології і природокористування НААН на 2021 – 2025 рр. втілює Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про молодіжну політику», пріоритети аграрної політики і науки, національні інтереси України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави (Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період 2030 року»). Національну рамку кваліфікацій, професійні стандарти, Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення у підготовці кадрів вищої кваліфікації тощо.

Стратегію розвитку Інституту агроекології і природокористування НААН на 2021 – 2025 рр. розроблено робочою групою:

Голова робочої групи – д.е.н., д.с.-г.н., проф. академік НААН **Фурдичко О.І.**, директор Інституту агроекології і природокористування НААН.

Члени робочої групи:

Бендасюк О.О., д.е.н., доцент, заступник завідувача відділу економіки природокористування в агросфері

Височанська М.Я., к.е.н., заступник директора з наукової роботи та інноваційного розвитку

Городиська І.М., кс.-г.н., с.н.с., заступник завідувача відділу підготовки наукових кадрів та методично-інформаційного забезпечення

Дем'янюк О.С., д.с.-г.н., проф., заступник директора з наукової роботи Інституту агроекології і природокористування НААН.

Дребот О.І., д.е.н., проф., член-кореспондент НААН, завідувач відділу інституціонального забезпечення природокористування

Дядченко І.І., аспірантка очної (денної) форми навчання, спеціальності 051 – Економіка

Конішук В.В., д.б.н., с.н.с., завідувач відділу охорони ландшафтів, збереження біорізноманіття і природозаповідання

Кучма Т.Л., к.с.-г.н., старший науковий співробітник лабораторії аерокосмічного зондування агросфери відділу радіоекології і дистанційного зондування ландшафтів

Лазаренко В.І., голова ради Співки молодих вчених Інституту агроекології і природокористування НААН, аспірант очної (денної) форми навчання, спеціальність 051 – Економіка.

Ліщук А.М., к.с.-г.н., с.н.с., завідувачка лабораторії біоконтролю агроecosystem і органічного виробництва відділу агробіоресурсів і екологічно безпечних технологій

Мазур С.О., к.с.-г.н., вчений секретар Інституту агроекології і природокористування НААН.

Мартиненко В.В., аспірант очної (вечірньої) форми навчання, спеціальності 201 – Агрономія

Ткач Є.Д., к.б.н., с.д., заступник завідувача відділу агроекології і біобезпеки

Туровнік Ю.А., заступник голови ради співки молодих вчених, аспірантка очної (денної) форми навчання, спеціальності 101 – Екологія

Чоботько Г.М., д.б.н., проф., провідний науковий співробітник лабораторії радіоекології аграрних і лісових екосистем відділу радіоекології і дистанційного зондування ландшафтів

Шавріна В.І., к.б.н., заступник голови ради співки молодих вчених, завідувачка лабораторії екологічного оцінювання агроecosystem

Ягодін В.В., науковий співробітник відділу науково-організаційного супроводу і діловодства з в.о. юрисконсульта

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

МІСІЯ ТА МОДЕЛЬ ІНСТИТУТУ

*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ
ІНСТИТУТУ*

РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

СТРАТЕГІЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ІНСТИТУТУ

СТРАТЕГІЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

ПЕРЕДМОВА

Інститут агроекології і природокористування НААН – провідна науково-дослідна установа державної політики в галузі агроекології, економіки природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Інститут займається системними дослідженнями за природними ресурсами агросфери, комплексним оцінюванням їх стану, розробленням еколого-економічних основ механізмів реалізації збалансованого розвитку аграрного виробництва, землекористування і сільських територій, у т.ч. з урахуванням змін клімату.

Інститут є головною установою Науково-методичного центру «Агроекологія» і здійснює комплексні дослідження у всіх природно-кліматичних зонах України, які включають фундаментальні та прикладні дослідження щодо агроекологічного моніторингу, у т.ч. засобами дистанційного зондування Землі, екологічної безпеки, еколого-економічного оцінювання ресурсів агросфери, вивчення екологічного стану земель спеціального призначення (спеціальні сировинні зони, сільські території, природно-заповідні території у структурі Пан'європейської екомережі), наукового забезпечення ведення агропромислового виробництва на радіаційно забруднених територіях та територіях, які зазнали техногенного впливу тощо.

Інститут входить до переліку науково-дослідних установ та організацій, які проводять державні випробування хімічних та біологічних препаратів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Інститут проводить активну міжнародну діяльність – він є членом 4-х міжнародних організацій: Cost Action FA 0905, Федерації європейських мікробіологічних товариств, Всесвітнього фонду природи, Міжнародного союзу охорони природи та підтримує тісні зв'язки з науковими установами Білорусії, Литви, Польщі, Угорщини, Німеччини, Сербії, Словаччини, Албанії, Туреччини, Болгарії та ін. У рамках Національної «Агропродовольчої платформи», як партнера мережі Європейської технологічної платформи «Їжа для життя», на базі Інституту створено кластер «Агроекологія: харчовий ланцюг і навколишнє природне середовище».

Є співзасновником Асоціації «Українське ґрунтове партнерство», яка організована під егідою ФАО.

Велика увага в Інституті приділяється підготовці наукових кадрів. За 2006 – 2020 рр. через аспірантуру і докторантуру пройшли підготовку 328 аспірантів і докторантів. Успішно функціонує дві спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук (сільськогосподарські, біологічні, економічні науки).

У 2016 році Інститут отримав Ліцензію МОН України на здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти III освітньо-наукового рівня за спеціальностями: 051 – Економіка (05 – Соціальні та поведінкові науки), 101 – Екологія (10 – Природничі науки), 201 – Агронімія (20 – Аграрні науки та продовольство).

Інститут є засновником і видавцем двох фахових періодичних видань: «Агроекологічний журнал» та «Збалансоване природокористування», які внесено у Перелік наукових фахових видань України (категорія Б) та включено до міжнародних інформаційних та наукометричних баз.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОБґРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Стратегія розвитку Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України на 2021 – 2025 рр. (далі – Стратегія) є документом, що визначає основні напрями розвитку Інституту, забезпечуючи його системний і цілеспрямований характер.

Стратегія розроблена з метою встановлення пріоритетів (стратегічних цілей), принципів, завдань і механізмів розвитку Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України на 2021 – 2025 рр.

Стратегія спирається та орієнтована на виконання:

- ❖ Конституції України;
- ❖ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- ❖ Закону України «Про вищу освіту»;
- ❖ Національної стратегії розвитку освіти і науки в Україні;
- ❖ Міжнародних нормативних актів;
- ❖ Статуту Національної академії аграрних наук України;
- ❖ Статуту Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України.

МІСІЯ ТА МОДЕЛЬ ІНСТИТУТУ

Місія Інституту:

Місія Інституту, як науково-дослідної установи системи Національної академії аграрних наук України, полягає у формуванні державної і науково-технічної політики з агроекології, економіки природокористування і охорони навколишнього природного середовища. Під керівництвом Академії та разом із іншими зацікавленими центральними і місцевими органами виконавчої влади Інститут визначає основні напрями досліджень у цій галузі, координує, організовує і проводить наукові дослідження з проблем агроекології, економіки природокористування і охорони навколишнього природного середовища, сприяє впровадженню їх результатів у виробництво, освітній і науковий процес, здійснює підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації III науково-освітнього рівня.

Мета Інституту:

у сфері наукової діяльності – закріплення позицій Інституту як головного наукового центру в галузі агроекології, економіки природокористування та охорони навколишнього природного середовища, що створює інноваційну продукцію й розробляє перспективні технології, виконує фундаментальні та прикладні дослідження з високим рівнем актуальності й конкурентоспроможності на підґрунті вікової репутації технічного ресурсного капіталу, застосування сучасного обладнання, методів і технологій, що дозволяють перетворити Інститут в один із провідних сучасних наукових центрів;

у сфері освітньої діяльності – розвиток Інституту як установи, що провадить освітню діяльність у підготовці кадрів вищої кваліфікації, конкурентоспроможність якого забезпечується новою якістю підготовки докторів філософії, випереджаючою актуальністю предметних дисциплін і напрямів освіти, інноваційністю форм і методів освітньої діяльності, її орієнтації на потреби суспільства;

у сфері громадської та публічної діяльності – закріплення за Інститутом позиції інтелектуального лідера в науковій, екологічній, освітній, суспільній, культурно-просвітницькій, медійній, проектній, експертній і адміністративно-управлінській сферах України.

Модель Інституту:

Модель Інституту полягає в урахуванні кращих здобутків минулого, актуалізації і модернізації сучасного в розрізі світових тенденцій та стандартів у науковій і освітній діяльності.

Модель Інституту базована на таких принципах:

❖ Утримування наукової установи на чільних передових позиціях серед наукових установ України та Європи, що забезпечується поєднанням сучасних й ефективних наукових та освітніх технологій, а також інновацій з освітніми традиціями Інституту та науково-викладацькою компетентністю.

❖ Усвідомлення власної відповідальності за розвиток української агроекологічної і економічної науки та освіти, за якість підготовки фахівців III науково-освітнього рівня освіти, що визначається й гарантується цілісною системою заходів.

❖ Забезпечення реалізації освітніх прав, індивідуалізації, інклюзії, широкої доступності вищої освіти, задоволення інтелектуальних, освітніх, культурних, духовних, соціальних потреб здобувачів ступеню доктора філософії.

❖ Затребуваність випускників Інституту на сучасному ринку праці.

❖ Розвинутість матеріально-технічної бази наукового та освітнього процесу, що забезпечує наукові, освітні, соціальні, спортивні, мистецькі та культурні потреби здобувачів наукового ступеню доктора філософії.

❖ Забезпечення панування в Інституті духу знання і науки, академічної свободи й добросовісності, демократичних цінностей, високої корпоративної культури, неприйняття авторитаризму, корупції.

Мотивація:

❖ створення ефективної системи стимулювання та мотивації діяльності співробітників, аспірантів і здобувачів Інституту, направленої на досягнення стратегічних цілей його розвитку;

❖ удосконалення системи мотивації, що включає комплекс матеріальних і моральних стимулів, соціальних гарантій, заходів, спрямованих на забезпечення професійного кар'єрного росту співробітників, підвищення їх статусу тощо.

Механізми впровадження:

❖ конкретизація Стратегічного плану розвитку Інституту на кожен календарний рік;

❖ розроблення й затвердження планів-графіків відділів, науковців, викладачів і співробітників щодо виконання Стратегічного плану розвитку та досягнення індикаторів розвитку;

❖ реалізація Стратегічного плану розвитку всіма підрозділами Інституту на основі сучасного менеджменту;

❖ підвищення кваліфікації менеджерів Інституту щодо ефективного управління;

❖ вибір моделі розвитку корпоративної культури Інституту (культура якості, інноваційна культура);

❖ впровадження культури якості підготовки кадрів вищої кваліфікації;

❖ розробка внутрішніх критеріїв оцінки результативності науково-педагогічних працівників і співробітників;

❖ системна звітність керівників наукових структурних підрозділів про виконання завдань Стратегічного плану розвитку;

❖ щорічна звітність директора Інституту про виконання завдань Стратегії розвитку та рівня досягнення запланованих індикаторів розвитку на Загальних зборах колективу Інституту.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА НАПРЯМИ СТРАТЕГІЇ

Концептуальні засади стратегічного розвитку Інституту на 2021–2025 рр. базуються на пріоритетних напрямках державної політики України щодо забезпечення науки і техніки України, вищої освіти, визначених законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту» тощо.

Концептуальними засадами стратегічного розвитку Інституту, що впроваджує III науково-освітній рівень освіти є:

- ❖ антропоцентричність, особистісна орієнтація та аспірантоцентричність освітнього процесу, створення здобувачам рівних можливостей для повної реалізації здібностей, талантів, усебічного розвитку;
- ❖ формування національних і загальнолюдських цінностей;
- ❖ системне підвищення якості освіти через оновлення її змісту та вдосконалення організації освітньо-наукового процесу;
- ❖ фундаментальність науки, інтеграція науки та практики в освітньому процесі, забезпечення варіативності й альтернативності;
- ❖ забезпечення наступності та неперервності освіти;
- ❖ употужнення інтеграції у світовий науково-освітній простір;
- ❖ розвиток Інституту як автономної, потужної, відкритої науково-освітньої інституції, що є незалежною від політичних ідеологій, громадських і релігійних організацій.

Основними напрямками стратегічного розвитку Інституту є:

Поліпшення організаційної структури та менеджменту кадрової політики:

- ❖ активне формування інноваційної кадрової культури, орієнтованої на творчу діяльність організаційно-управлінського та аналітичного рівня, сприяння розкриттю та реалізації інноваційного потенціалу особистості.
- ❖ розроблення заходів з розвитку кадрового потенціалу Інституту, визначення стратегічних показників кадрової політики, створення ефективного механізму її реалізації.
- ❖ реалізація основних напрямів підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних працівників Інституту, організація підготовки та перепідготовки кадрів.
- ❖ удосконалення системи рейтингування наукових та науково-педагогічних працівників, проведення професійних конкурсів на кращого науковця тощо;
- ❖ розробка системи стимулювання та мотивації праці, орієнтованої на об'єктивну оцінку реалізації конкретних завдань за кінцевим результатом.
- ❖ реалізація комплексу соціальних цільових програм для працівників: покращення житлових умов, профілактичне оздоровлення, організація спортивно-оздоровчих заходів, відпочинку тощо.
- ❖ інтенсифікація наукових, освітніх, педагогічних інноваційних процесів: зміна стилю професійного наукового, педагогічного мислення; здатності генерувати нестандартні ідеї при вирішенні управлінських і професійних завдань.
- ❖ удосконалення системи загальноінститутських нагород і відзнак для наукових, науково-педагогічних працівників та інших співробітників Інституту; продовження відзначення кращих працівників Інституту почесними званнями; запровадження системи заохочення до нагород кращих аспірантів;

❖ дирекції Інституту сприяти в підтримці отримання молодими вченими премій, винагород і заохочень різного рівня. зокрема премій та грантів Президента України, премій Кабінету Міністрів України, НАН, НААН України тощо.

Удосконалення організаційної та змістової компонент науково-освітньої діяльності, забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації:

❖ оновлення освітніх програм з орієнтацією їх на актуальні потреби інноваційного соціально-економічного й культурного розвитку України за участю роботодавців, топ-менеджерів, підприємців і громадських організацій; розробка освітніх програм міжнародного рівня за участю наукових установ та університетів інших країн; оновлення програм виробничих і бізнес-практик аспірантів з урахуванням реальної ситуації на ринку України та з пріоритетною участю представників великого, середнього та малого бізнесу;

❖ розробка електронних навчальних ресурсів нового покоління (розвиток інфраструктури телекомунікаційної системи інституту, розширення застосування дистанційної безперервної і додаткової освіти);

❖ розвиток системи безперервної освіти (удосконалення методики викладання з урахуванням комплексного підходу, критеріїв оцінки рівня знань і якості організації науково-навчального процесу; упровадження інноваційних технологій і методів навчання, заснованих на досягненнях науки, інформаційних і дистанційних освітніх технологіях; упровадження інноваційних підходів до мовної підготовки – досягнення необхідного рівня володіння іноземною мовою, забезпечення інтенсивного вивчення мови шляхом стажувань у рамках програм міжнародних обмінів тощо).

Розвиток інформаційного науково-освітнього середовища:

❖ інформатизація процесу управління для забезпечення ефективності прийняття управлінських рішень (впровадження провідних інформаційних технологій управління кадрами, навчальним процесом тощо, їх інтеграція до єдиної системи управління Інститутом;

❖ створення єдиної системи електронного документообігу;

❖ модернізація web-сайту;

❖ модернізація системи web-сторінок відділів, лабораторій, науковців, науково-педагогічних працівників Інституту;

❖ інтеграція в європейські та національні науково-освітні телекомунікаційні мережі: забезпечення інформаційної підтримки наукових досліджень, випуску електронних інформаційних видань, участі в інтернет-семінарах, форумах, конференціях;

❖ інформатизація процесу навчання: впровадження інтерактивних методів навчання на базі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; використання

комп'ютерних технологій для моніторингу та аналізу якості знань, розробки та апробації нових методів тестування; розробка електронних навчальних курсів;

- ❖ удосконалення освітніх технологій на базі дистанційного (віртуального) навчання;

- ❖ упровадження автоматизованих бібліотечних інформаційно-пошукових засобів (розвиток системи електронного формування бібліотечних фондів, електронного каталогу книг і періодичних видань; забезпечення доступу до цифрових засобів масової інформації, національних і міжнародних електронних бібліотек, наукових та інформаційних фондів);

- ❖ розширення можливостей доступу до освітніх і наукових інформаційних ресурсів через інтернет-портал Інституту;

- ❖ розвиток молодіжної політики і самоврядування Спілки молодих учених.

РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Завданням професійної науково-освітньої підготовки учасників освітнього процесу вимагають актуалізації системи управління в Інституті, переосмислення традиційного розуміння ролі, статусу та функцій структурних підрозділів, їх кадрового забезпечення. З цією метою передбачено реалізацію таких кроків:

- ❖ введення посади відповідального із забезпечення якості підготовки кадрів вищої кваліфікації Інституту;

- ❖ розширення спектру використання автономного статусу Інституту;

- ❖ підсилення взаємодії між структурними підрозділами Інституту та підвищення ефективності роботи вертикальної управлінської структури: Засідання структурних підрозділів, Методичної ради Інституту, Вченої ради Інституту, Спеціалізованої вченої ради, адміністрації Інституту, Науково-організаційного управління НААН, Президії НААН тощо;

- ❖ підтримування духу колегіальності, підвищення рівня корпоративної культури;

- ❖ оновлення в установленому порядку положень, які регламентують діяльність Інституту;

- ❖ подальша інформатизація управлінської діяльності Інституту;

- ❖ підвищення якості кадрового забезпечення науково-освітнього процесу: використання внутрішніх ресурсів (збереження й актуалізація аспірантури, докторантури та спеціалізованих учених рад тощо), залучення зовнішніх кадрів (пошук і відбір висококваліфікованих компетентних працівників нового покоління);

- ❖ забезпечення ефективності підвищення кваліфікації наукового і викладацького складу, проходження систематичного й періодичного стажування в провідних закладах вищої освіти й наукових установах України та за її межами;

- ❖ удосконалення систем щорічного рейтингового оцінювання діяльності структурних підрозділів, наукових та науково-педагогічних кадрів, урізноманітнення форм заохочення працівників Інституту залежно від результатів їх роботи;
- ❖ подальше забезпечення прозорості вирішення трудових спорів та конфліктних ситуацій, пріоритетності позиції працівника в цій ситуації.

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в Інституті є невід’ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності. Провадження наукової і науково-технічної діяльності є обов’язком Інституту.

Основною метою наукової та інноваційної складової Інституту є здобуття нових наукових знань, умінь, навичок та компетентностей, що ґрунтуються на усвідомленні необхідності якомога швидшого реагування на виклики сьогодення, пояснення принципово нових експериментальних фактів та вже відкритих явищ, що не мають пояснень в існуючих теоріях, відповідності тематики наукових досліджень актуальним напрямам світової науки та вимогам агровиробництва.

Основними завданнями наукової та інноваційної діяльності Інституту є:

- ❖ одержання конкурентоспроможних наукових фундаментальних і прикладних результатів, що впроваджені на теренах України та інших держав;
- ❖ застосування нових наукових розробок у покращенні, забезпеченні та оптимізації найнагальніших практичних потреб людства (енергетика, збереження стану довкілля, земельних, лісових, водних ресурсів, зменшення впливу на сільське господарство змін клімату, подолання голоду тощо);
- ❖ формування сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного продукувати, розробляти та впроваджувати інноваційні наукові розробки та технології в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності з дотриманням належної академічної доброчесності.

Пріоритетними напрямками наукової діяльності Інституту на період 2021 – 2025 рр. є:

Екологічна безпека агросфери

- ❖ наукові основи управління екологічними ризиками в аграрному виробництві за вирощування сільськогосподарських культур;
- ❖ науково-методичні основи біологічної безпеки вірусів в агроєкосистемах за умов змін клімату;

- ❖ науково-методичні основи збалансованого функціонування мікробіоценозу ґрунту агроекосистем в умовах змін клімату;
- ❖ наукові основи управління структурою фітоценозів в агроекосистемах в умовах змін клімату;
- ❖ екологічно безпечні технології переробки побічних продуктів тваринного походження з отриманням органічних добрив;
- ❖ визначення сучасного стану, просторової і структурної оптимізації полезахисних лісових смуг Лісостепу України;
- ❖ вивчення харчових біогеохімічних ланцюгів мікроелементів сільськогосподарських культур та екологічне зонування орних земель;
- ❖ управління радіоактивно забрудненими агроландшафтами в контексті «зеленої» економіки;
- ❖ науково методичне обґрунтування механізму формування ценотичних популяцій мікроміцетів для підвищення екологічної безпеки агроекосистем.

Агрокосмос

- ❖ науково-методичні засади супутникового моніторингу процесів опустелювання зональних агроландшафтів;
- ❖ еколого-економічний механізм збалансування природокористування в агросфері з урахуванням системної дії космічних чинників.

Захист рослин

- ❖ науково-методичні основи регуляції чисельності мікроміцетів в агроценозах сільськогосподарських культур у Центральному Лісостепу України.

Ефіроолійні, лікарські та пряно-ароматичні рослини

- ❖ система управління процесами формування продуктивності та якості продукції у лікарському рослинництві;
- ❖ науково-методичні основи оцінки селекційного матеріалу при створенні сортів лікарських та ефіроолійних культур з високими показниками якості продукції, гармонізованими з європейськими вимогами.

Економіка природокористування

- ❖ вивчення сукцесійно-трансформаційних процесів екосозологічно раритетних водно-болотних, торфових і лісових екосистем України за глобальних змін клімату;
- ❖ науково-організаційні засади розвитку сільських територій: екологічні та соціальні імперативи;
- ❖ еколого-економічні механізми адаптації агровиробництва та сільських територій до змін клімату;
- ❖ оцінка впливу змін клімату на деревні ресурси у контексті Паризької угоди;
- ❖ збалансоване користування природними об'єктами в агросфері України;
- ❖ еколого-економічні засади розвитку транскордонного співробітництва в аграрному секторі економіки.

Генетичні ресурси рослин

- ❖ формування колекцій генетичних ресурсів лікарських і ефіроолійних рослин.

*Стратегія наукової та інноваційної діяльності Інституту спрямована на
досягнення таких цілей:*

- ❖ зміцнення наукової інфраструктури й матеріально-технічної бази інституту шляхом залучення інвестицій;
- ❖ забезпечення ефективного функціонування наукових підрозділів інституту, усебічна підтримка і популяризація наукових шкіл, що сформовані в інституті, створення нових науково-дослідних лабораторій як базових осередків проведення наукових досліджень;
- ❖ здійснення системних заходів із запобігання та виявлення академічного плагіату шляхом пропагування культури академічної доброчесності;
- ❖ розширення співпраці з перспективними замовниками та споживачами результатів наукової та інноваційної діяльності структурних підрозділів Інституту;
- ❖ залучення міжнародних грантових програм для фінансування наукових досліджень, створення розширеної бази даних грантодавчих організацій і фондів;
- ❖ підвищення персональної відповідальності наукових керівників/консультантів та аспірантів/докторантів за якісне і своєчасне виконання індивідуального плану роботи і підготовки дисертаційного дослідження на засадах академічної доброчесності;
- ❖ залучення аспірантів, докторантів, науковців та викладачів до програм наукової та освітньої мобільності Інституту;
- ❖ активізація роботи Співки молодих учених з метою формування основ загальної наукової культури, дослідницьких умінь і навичок, популяризації науково-дослідної роботи;
- ❖ проведення наукових, науково-практичних семінарів, конференцій, круглих столів тощо;
- ❖ забезпечення ефективної мотивації наукових, науково-педагогічних працівників та здобувачів доктора філософії;
- ❖ проведення постійного моніторингу публікаційної активності наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних I-II квінтилів (Scopus, Web of science);
- ❖ забезпечення високої якості публікацій у фахових виданнях України, зокрема у журналах «Агроекологічний журнал» та «Збалансоване природокористування»;
- ❖ сприяння охороні та захисту прав інтелектуальної власності Інституту та його працівників, аспірантів, здобувачів тощо щодо результатів наукової та інноваційної та інших видів діяльності;
- ❖ популяризація наукових досягнень Інституту в ЗМІ, участь у регіональних, всеукраїнських і міжнародних виставках тощо.

РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у науковій установі через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у аспірантів та здобувачів доктора філософії, а також на формування гармонійно розвиненої особистості (Закон України «Про вищу освіту») і є один із найвагоміших показників якості, досконалості змісту підготовки кадрів вищої кваліфікації в Інституті.

Інститут спрямований на ведення наукової (інтелектуально творчої діяльності, спрямованої на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження, ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність») та освітньої діяльності (спрямованої на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті, ЗУ «Про освіту»).

Основне стратегічне завдання освітньо-наукового процесу Інституту – обізнаний знаннями, конкурентоспроможний доктор філософії, затребуваний на ринку праці.

Вдосконалення спеціальностей з варіативними освітніми програмами:

- ❖ забезпечення дотримання вимог стандартів освіти;
- ❖ актуалізація навчального контенту: забезпечення привабливості для потенційних здобувачів доктора філософії, відповідність їхнім освітнім потребам, професійним очікуванням, фундаменту майбутньої успішності та кар'єрного зростання;
 - ❖ активізація участі здобувачів у програмах академічної мобільності;
 - ❖ активне залучення стейкхолдерів до формування освітніх програм;
 - ❖ оптимізація навчальних планів у напрямку ефективності досягнення запланованих результатів навчання;
- ❖ оперативне коригування змісту варіативної компоненти освітніх програмам відповідно до актуальних завдань наукової діяльності в галузі агрономії, екології, економіки та індивідуальних потреб здобувача.

Підвищення професійної компетентності академічного персоналу:

- ❖ подальша диверсифікація та індивідуалізація підвищення викладацької майстерності та методичної компетентності;
- ❖ популяризація та впровадження інноваційного досвіду викладання через активний взаємообмін і співпрацю між структурними елементами Інституту, заохочення академічної ініціативи;

- ❖ подальше розробленні і впровадження елементів дистанційного навчання, підвищення кваліфікації, стажування та навчання з метою оптимізації освітнього процесу;
- ❖ оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, зокрема вдосконалення процедури і змісту щорічного рейтингового оцінювання результати роботи лабораторій, відділів і науково-педагогічного персоналу.

Забезпечення системності моніторингу якості надання освітніх послуг:

- ❖ організаційне, змістове й технологічне вдосконалення внормованого функціонування внутрішнього забезпечення якості підготовки кадрів вищої кваліфікації в Інституті;
- ❖ якнайширше залучення академічної спільноти, усіх структурних підрозділів до вирішення питань забезпечення якості в межах їхніх функцій;
- ❖ забезпечення доступу до електронних баз даних різних джерел інформації.

Удосконалення й розширення спектра освітніх послуг:

- ❖ коригування ліцензованих обсягів підготовки фахівців відповідно до потреб ринку праці;
- ❖ погодження з МОН України та НААН обсягів державного замовлення на підготовку докторів філософії.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Важливим стратегічним напрямом діяльності Інституту є співробітництво з міжнародними організаціями та установами, що є складником професійного й особистісного зростання учасників науково-освітнього процесу, здійснення світової інтеграції Інституту загалом.

Основними завданнями цього напрямку є:

- ❖ підтримка наявних і встановлення нових ділових контактів із закордонними установами, організаціями, вищими навчальними закладами, спілками, спільнотами, асоціаціями тощо;
- ❖ залучення фахівців закордонних наукових установ та закладів вищої освіти до наукової, викладацької та консультативної роботи Інституту;
- ❖ активізація академічної мобільності науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів;
- ❖ організація і супровід наукових і освітніх обмінів, стажування та навчання за кордоном аспірантів, викладачів, науковців тощо;
- ❖ розширення участі Інституту, науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів у проєктах і програмах міжнародних організацій

та товариств, у проведенні міжнародних конференцій, семінарів, форумів, круглих столів тощо.

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Розвиток інформаційного середовища спрямований на ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій в науковій, освітній, організаційній та управлінській діяльності Інституту. Упровадження інформаційних технологій в Інституті базується на постійному розвитку комп'ютерних та телекомунікаційних мереж завдяки використанню сучасних технологічних рішень.

Стратегічними напрямками розвитку інформаційного середовища в Інституті є:

- ❖ поступова інтеграція інформаційної інфраструктури інституту із державними інформаційними інфраструктурами;
- ❖ употужнення комп'ютерної інфраструктури Інституту;
- ❖ модернізація технічних ресурсів для впровадження заходів із моніторингу забезпечення якості підготовки кадрів вищої кваліфікації та елементів дистанційного навчання;
- ❖ розширення каналів мереж доступу до інтернету, у тому числі й за рахунок упровадження технологій нового покоління;
- ❖ впровадження комплексної системи захисту інформаційних ресурсів конфіденційного типу;
- ❖ подальша робота зі створення автоматизованої електронної системи документообігу;
- ❖ забезпечення супроводу сторінок Інституту в усіх основних соціальних мережах;
- ❖ розширення системи персональних веб-сторінок наукових, науково-педагогічних працівників і співробітників Інституту;
- ❖ розвиток бібліотеки Інституту як сучасного інформаційно-комунікаційного центру інноваційного типу з гармонійним поєднанням традиційного бібліотечного фонду, особистих книгозбірень тощо;
- ❖ сприяння академічній доброчесності із застосуванням сучасних програмних продуктів та використання антиплагіатних систем.

СТРАТЕГІЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ІНСТИТУТУ

Молодіжна політика Інституту спрямована на створення соціально-економічних, організаційних, правових, наукових та освітніх умов і гарантій для соціалізації та інтеграції молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах та за участю молоді, і сприяють формуванню особистості аспіранта, молодого науковця та вченого з активним розвитком інтелектуально-творчого потенціалу та

уможливлення його реалізації в професійній та особистісній сфері, з високим рівнем самостійності, конкурентоспроможності та активної участі в суспільному житті, що має активну і творчу позицію громадянина України.

Для цього в Інституті заплановано продовжувати реалізацію таких напрямів:

Всебічна підтримка діяльності «Спілки молодих учених Інституту агроєкології і природокористування НААН», що діє на підставі Положення та Стратегії розвитку (затверджених Вченою радою Інституту).

СТРАТЕГІЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Інститутом продовжується робота над неухильним виконанням наступних понять та термінів:

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та правил, якими керуються учасники наукового, освітнього процесу під час провадження наукової діяльності, навчання, викладання та з метою забезпечення довіри до наукових досягнень і результатів навчання.

Для забезпечення Академічної доброчесності Інститутом будуть продовжуватися використання наступних інструментів забезпечення академічної доброчесності:

- ❖ Використання програмного забезпечення для пошуку текстових співпадінь;
- ❖ Впровадження політики дотримання стандартів академічної доброчесності;
- ❖ Проведення курсів щодо навчання академічному письму та правилам цитування;
- ❖ Визначити санкції до порушників академічної доброчесності;
- ❖ Забезпечити особисте ознайомлення з нормативними документами та рекомендаціями щодо дотримання академічної доброчесності науковців, ознайомлення з ними аспірантів та молодих науковців – з метою попередження академічної недоброчесності та неухильності, неакуратного цитування, яке може бути сприйняте контролюючими органами чи органами державної атестації наукових кадрів як прояви академічної недоброчесності;
- ❖ Проведення аналізу власних робіт з точки зору ризиків виявлення академічного плагіату та самоплагіату, зазначення повторної публікації однакових результатів в кількох роботах (препринтах, доповідях конференцій), пояснення використання однакових частин текстів у кількох роботах – наприклад, як викладення базових фактів, доповнення та виправлення цитувань там, де це технічно можливо (на серверах препринтів чи на персональних сайтах), із зазначенням дат та змісту виправлення;

- ❖ Рекомендувати розміщувати свої роботи на препринтних серверах типу arxiv.org, які надійно фіксують версії тексту та дати розміщення, з метою уникнення несправедливих звинувачень у фальсифікації дати публікації роботи;
- ❖ Брати участь в громадській активності наукової спільноти, обговоренні та розробці відповідних політик, рекомендацій та документів;
- ❖ Враховувати репутаційні аспекти своєї діяльності для наукової кар'єри індивідуальних науковців.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стратегія розвитку Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України на 2021–2025 рр. є основним нормативним документом, який визначає політику перспективності діяльності Інституту, її об'єктів та суб'єктів, шляхи і умови, напрями, менеджмент і кінцевий результат.

❖ Цей документ є обов'язковим до виконання усіма учасниками наукового, науково-освітнього процесу.

❖ Внутрішньою оцінкою поточного стану реалізації стратегії розвитку є результати заходів внутрішнього моніторингу якості науково-освітнього процесу, самооцінка окремих структурних підрозділів Інституту.

❖ Зовнішньою оцінкою поточного стану реалізації стратегії є відгуки роботодавців про якість освітніх програм та якість підготовки фахівців, результати участі Інституту в загальних рейтингах, його міжнародна активність, грантова діяльність тощо.

❖ Поточний аналіз прогресу руху за стратегією визначає актуальні заходи з удосконалення внутрішньої нормативної бази Інституту.

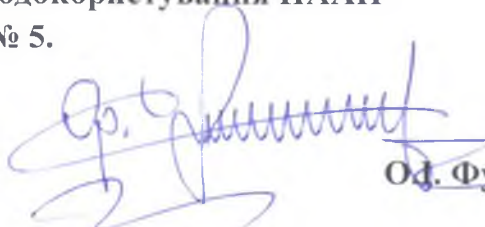
❖ Стан реалізації стратегії розвитку щорічно розглядається на засіданнях Співки молодих учених, Вченої ради Інституту.

❖ Виконання річних планів реалізації стратегій розвитку висвітлюється в щорічному звіті директора Інституту на Загальних зборах колективу Інституту.

❖ Підставами для коригування й оновлення стратегії розвитку Інституту є актуальні зміни в нормативній базі України за поданням Вченої ради Інституту.

Концепцію затверджено Вченою радою
Інституту агроекології і природокористування НААН
26 червня 2020 р., Протокол № 5.

Голова Вченої ради ІАП НААН,
академік НААН

О.Ф. Фурдичко

Вчений секретар, к.с.-г.н.

С.О. Мазур